

„Historia nićmi utkana - konserwacja XVII - pocz. XX w. tkanin w celu prezentacji na ekspozycjach stałych muzeum”

Projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu operacyjnego *Dziedzictwo Kulturowe* priorytet *Wspieranie Działań Muzealnych* w kwocie 75500,55 zł.

Wykonawca prac: Polskie Pracownie Konserwacji Zabytków S.A. w Warszawie / Pracownia Konserwacji Tkanin.

Celem projektu było przeprowadzenie prac konserwatorskich 9 tkanin o dużej wartości artystycznej i historycznej, związanych z historią Łowicza i ich prezentacja na stałych ekspozycjach. Do projektu wytypowano eksponaty w złym stanie zachowania, zarówno z ekspozycji stałych, jak i z magazynów zbiorów. Wszystkie wpisują się w ogólną koncepcję ekspozycji historycznej, ukazującej dzieje Łowicza i regionu oraz przemiany w życiu mieszkańców miasta od czasów najstarszych po połowę XX w. Ich konserwacja i ponowne umieszczenie na ekspozycjach muzeum zbiegły się z obchodami 880-lecia Łowicza, podkreślając tym samym ciągłość historii oraz przywracanie o niej pamięci poprzez zabezpieczanie i udostępnianie pamiątek związanych z dziejami Łowicza.

Tkaniny przed konserwacją były w złym stanie zachowania. Przeprowadzenie prac polegających w dużej mierze na oczyszczeniu, uzupełnieniu ubytków, zdublowaniu tkanin, wykonaniu aplikacji, pozwoliło zapobiec degradacji i umożliwiło dalszą prezentację osobom odwiedzającym Muzeum w Łowiczu.

Poniżej prezentujemy efekty prac konserwatorskich:

1. Obraz haftowany „Święta Rodzina w ogrodzie”, autor nieznany, II poł. XVII w., wymiary: 73,5 cm x 58,5 cm, technika: haft na tkaninie atlasowej. Obiekt pochodzi ze zbiorów Władysława Tarczyńskiego, kolekcjonera, założyciela pierwszego w Łowiczu muzeum na początku XX w. Jest to jedna z najstarszych tkanin w zbiorach muzeum. Prezentuje nietypowe ujęcie przedstawienia Świętej Rodziny, co stawia ją w szeregu tkanin unikatowych.

Stan przed konserwacją:

Stan w trakcie konserwacji:

Stan przed konserwacją:

Stan po konserwacji:

Stan po konserwacji:

2. Tkanina kościelna - adamaszek półjedwabny broszowany o wzorze sieciowo-kwiatowym, obszuty galonem, podszyty tkaniną lnianą. Autor/warsztat nieznany. Datowanie: XIX/XX w., plomba z pocz. XX w. (?). Pochodzenie: Rosja/ Polska/ Prusy. Wymiary: 107 cm x 97 cm. Tkanina pochodzi ze zbiorów Władysława Tarczyńskiego.

Tkanina wydatowana podczas prac konserwatorskich na przełom XIX i XX wieku jest przykładem wykorzystania wzorników XVIII-wiecznych. Prawdopodobnie powstała w jednym z trzech ośrodków

naśladowujących tkaniny francuskie: miejscowym (Łowicz, Skierniewice i okolice) z czasów Królestwa Polskiego, rosyjskim lub pruskim. Przyłączona jest do niej pieczęć, będąca zapewne biskupim zatwierdzeniem do użytku kościelnego. Do celów sakralnych została użyta wtórnie, o czym świadczy m.in. świecki charakter wzoru. Jej pierwotne przeznaczenie nie jest znane.

Stan przed konserwacją:

Pieczęć przyłączona do tkaniny (awers/rewers):

Stan przed konserwacją:

Stan po konserwacji:

Stan po konserwacji:

3. Pas kontuszowy, jedwabny, broszowany, sygnatura: FS. Wykonany prawdopodobnie w manufakturze Franciszka Selimanda w Kobyłkach ok. 1789-1790 r. Wymiary: 297 cm x 27,5 cm. Obiekt pochodzi ze zbiorów Władysława Tarczyńskiego.

Pas w kolorystyce błękitno-łososiowo-oliwkowej, w głowach dwa motywy sadzonki z korzonkami, tzw. sucharki.

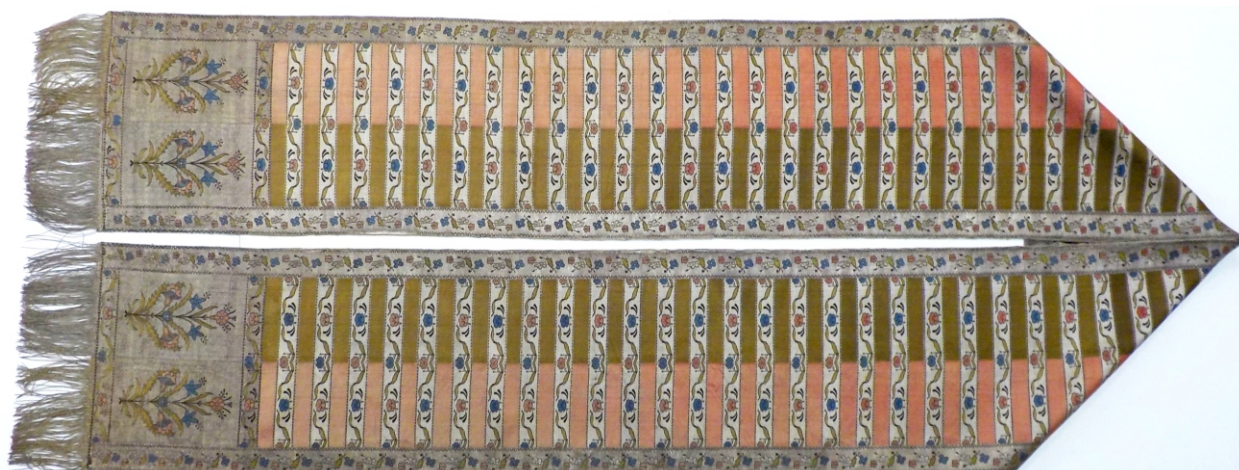
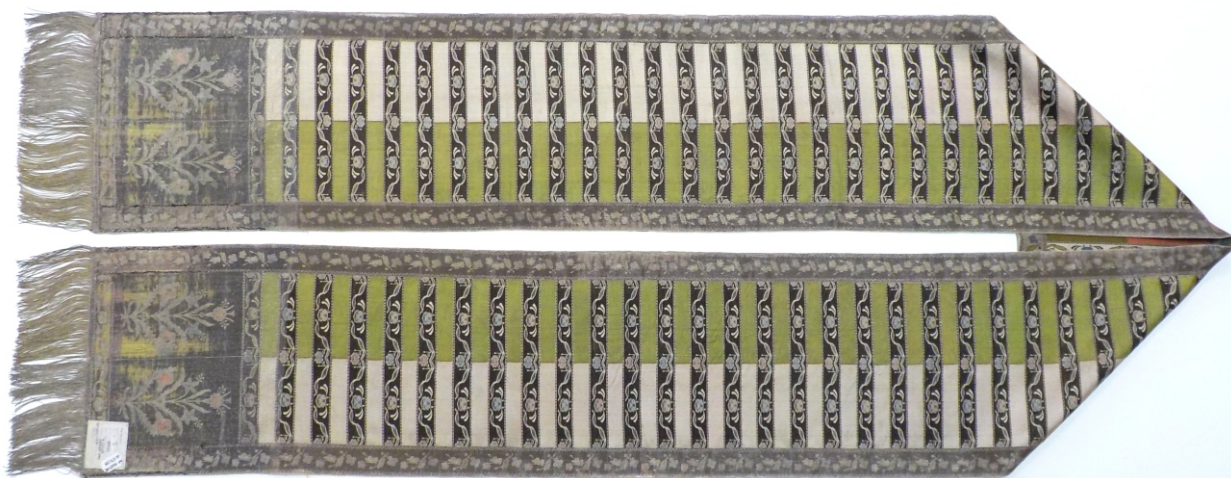
Stan przed konserwacją (fragment pasa):

Stan w trakcie konserwacji (fragment):

Stan po konserwacji (awers/rewers):

4. Pas kontuszowy jedwabny, broszowany, autor nieznany, II poł. XVIII w. Wymiary: 358 cm x 38 cm. Obiekt przekazany do muzeum ze zbiorów Muzeum Polskiego w Rapperswilu. Pas w kolorystyce błękitno-szaro-złotej, w głowach dwa motywy bukietów w niskim pękатым naczyniu.

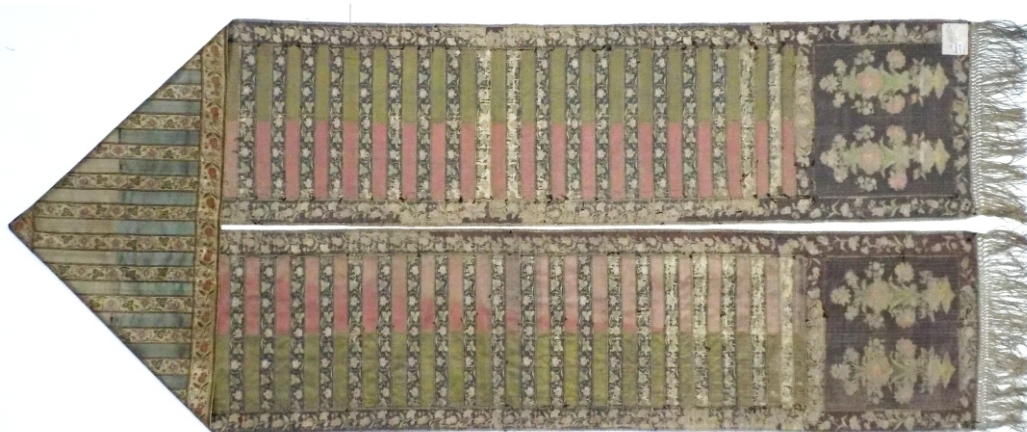
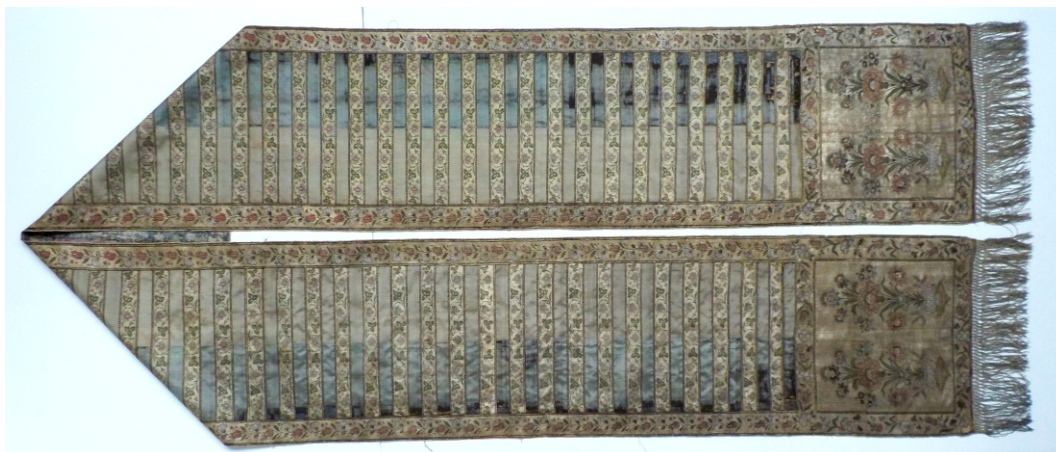
Stan przed konserwacją (fragment):

Stan w trakcie konserwacji:

Stan po konserwacji (awers/rewers):

5. Tkanina collage z wizerunkiem Matki Boskiej. Obraz wykonany ok. 1895 r. przez Eufemię z Majewskich Wróblewską w Częstochowie dla syna ks. Bolesława Wróblewskiego. Zakupiony do zbiorów muzealnych w 1991 r. Wymiary: 80 cm x 60,5 cm.

Obraz przedstawia Matkę Boską deptającą węża. Wykonany jest mieszanymi technikami (aplikacja, haft, malarstwo) na rzadko tkanej tkaninie. Obiekt jest doskonałym odzwierciedleniem twórczości artystycznej z kręgów mieszczańskich końca XIX w.

Stan przed konserwacją:

Fragment sukienki po konserwacji:

Rama w trakcie konserwacji (fragment)

Stan po konserwacji:

6. TKANINA CECHOWA o charakterze obrzędowym, 1802 r., autor nieznany, wymiary: 290 cm x 102 cm, technika: tkanina wełniana, aplikacje. Ze zbiorów Władysława Tarczyńskiego. Tkanina była używana podczas uroczystości cechowych oraz do dekoracji ołtarza na Boże Ciało.

Stan przed konserwacją:

Stan w trakcie konserwacji:

Stan po konserwacji:

7. Chorągiew patriotyczna z wizerunkiem Orła Białego, 1905 r. / Na rewersie wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej. Wykonana przez Florentynę Jędrzejewską i Wandę Tarczyńską dla muzeum Władysława Tarczyńskiego, używana m.in. podczas uroczystości patriotycznych w Łowiczu w czasie I wojny światowej. Wymiary: 132 cm x 100 cm. Tkanina, aplikacja, haft, papier, oleodruk.

Stan przed konserwacją (awers/rewers)

Stan w trakcie konserwacji:

Stan po konserwacji (awers/rewers):

8. Sztandar Zgromadzenia Majstrów Cechu Rzeźniczego w Łowiczu, 1909 r. / Na rewersie wizerunek św. Barbary.

Autor: nieznany; wymiary: 228 cm x 235 cm; tkanina adamaszkowa, haft, aplikacja. Dar Cechu Rzeźniczego w Łowiczu.

Stan przed i po konserwacji (fragment):

Stan przed konserwacją (awers/rewers):

Stan po konserwacji (awers/rewers):

9. Sztandar Ochotniczej Straży Ogniowej w Łowiczu w 40-letnią rocznicę jej istnienia 1879 - 1919
/ Na rewersie wizerunek patronki Łowicza, św. Wiktorii.

Autor sztandaru nieznany, zwieńczenie drzewca: A. Morantowicz. Wymiary: 114 cm x 85 cm, drzewce o dł. 288 cm zwieńczone figurą św. Floriana, z świecami i plakietkami ufundowanymi przez jednostki straży pożarnej z Mazowsza na 40. i 50. rocznicę istnienia OSP w Łowiczu. Jeden z pamiątkowych gwoździ został wbity 05.08.1925 r. przez prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego w czasie wizyty z okazji jubileuszu 46-lecia łowickiej OSP. Technika: tkanina haftowana. Dar OSP w Łowiczu.

Fragment drzewca przed konserwacją

Stan przed konserwacją (awers/rewers):

Twarz św. Wiktorii - stan przed i po konserwacji:

Stan po konserwacji (awers/rewers):

Zwieńczenie drzewca - stan po konserwacji:

Opracowano na podstawie dokumentacji konserwatorskiej PPKZ S.A. w Warszawie / Pracownia Konserwacji Tkanin;
autorzy zdjęć: E. Suchy, M. Ratajczyk, E. Soszko-Dziwińska, M. Grabek, N. Sałata, A. Thommée, M. Podkańska